Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
SBR

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
17 augustus 2023

Ons kenmerk
4849798

nota

Aanbieding MR nota van wijziging wetsvoorstel coördinatie tb en nv en aanbieding TK nota nav verslag

1. Aanleiding

Bijgaand vindt u:

1. de nota van wijziging op het wetsvoorstel verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid. Na doorvoering van de wijziging is de citeertitel van het wetsvoorstel: wet coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid;
2. het advies van de Raad van State op de nota van wijziging en het bijbehorende nader rapport;
3. vanwege de demissionaire status van het kabinet tevens het aanbiedingsformulier voor de MR van de nota van wijzing, het advies en het nader rapport ten behoeve van agendering in de MR;
4. de nota naar aanleiding van het verslag.

De stukken heeft u in concept ontvangen bij aanvang van het zomerreces. Er zijn daarna alleen technische en tekstuele verbeteringen aangebracht.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met:
- de aanbieding aan de MR van de nota van wijziging met het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State en het bijhorende nader rapport;
- de aanbieding aan de Tweede Kamer van de nota naar aanleiding van het verslag tegelijk na akkoord van de MR op de nota van wijziging en nader rapport en instemming van de Koning.

Ambtelijk BZK is nog in afwachting van de reactie van de Minister van BZK. U wordt verzocht in te stemmen met het aanbrengen van beperkte tekstuele wijzigingen indien de reactie van BZK daartoe aanleiding geeft voordat de stukken worden verzonden voor de MR.

3. Kernpunten

Met de nota van wijziging geeft u uitvoering aan de door de Tweede Kamer over het wetsvoorstel ingediende moties. De inhoud van de nota van wijziging en de voorgestelde lijn voor de verwerking van het advies van de Raad van State is middels nota van 23 juni jl met kenmerk 4728121 aan u voorgelegd. De verwerking van het advies heeft conform uw beslissing plaatsgevonden, namelijk:

- In de toelichting op de nota van wijziging is nader uiteengezet in welke situaties analyse ten behoeve van de coördinatietaak noodzakelijk kan zijn. Daarbij is in ieder geval gewezen op het feit dat er meerdere situaties denkbaar zijn waarbij analyse en het raadplegen van open bronnen nodig is om te kunnen coördineren. Dit gaat namelijk niet alleen om situaties waarbij ten behoeve van een analyse gegevens worden ontvangen van ketenpartners, maar kan in bepaalde gevallen bijvoorbeeld ook de omgekeerde situatie betreffen, waarbij een door de NCTV gesignaleerde trend of fenomeen juist aanleiding is voor ketenpartners om te handelen.
- Ten aanzien van de verstrekking van (persoons)gegevens aan andere organisaties is verduidelijkt dat de bepaling dat geen analyse kan worden verstrekt met een duiding van de uitingen van een persoon waardoor die persoon in verband wordt gebracht met een trend of fenomeen ook betrekking heeft op gedragingen. Het gaat er samengevat om dat de bepaling beoogt te voorkomen dat een analyse van de NCTV er de oorzaak van is dat een persoon in verband wordt gebracht met een trend of fenomeen. Dit is nader toegelicht. Ook is nader toegelicht in welke gevallen het niet mogelijk is om persoonsgegevens te anonimiseren, dan wel te pseudonimiseren. Dit doet zich bijvoorbeeld voor bij publieke personen waarbij altijd herleidbaar is om wie het gaat, bijvoorbeeld bij de dader van een specifieke aanslag.
- Ten aanzien van het toezicht heeft de Raad van State (wederom) bevestigd dat de verwerking van persoonsgegevens onder het wetsvoorstel onder het toezicht van de Autoriteit Persoonsgegevens valt. Tevens geeft de Raad aan dat het wetsvoorstel voor het overige onder het (interne) toezicht van de Inspectie JenV valt en daar geen separaat wetsartikel voor nodig is. Om daar geen misverstand over te laten bestaan heeft u besloten het betreffende wetsartikel te behouden.
- Bij gelegenheid van het nader rapport is nog een verbetering aangebracht in de voorgestelde bewaartermijnen. Dit komt nog nader aan bod in het kopje hieronder.

4. Toelichting

4.1. Afstemming

De zomerperiode is met name gebruikt voor het verder gereed maken van de nota naar aanleiding van het verslag, naast de nota van wijziging en het bijbehorende nader rapport. De concepten zijn tevens gedeeld met de Inspectie JenV conform de gemaakte afspraken daarover. De Inspectie JenV zal bij gelegenheid van het ontwerp van de algemene maatregel van bestuur (nogmaals) kijken naar de gevolgen voor bijvoorbeeld het aantal in te zetten fte. Overigens geldt uiteraard ook voor de Autoriteit Persoonsgegevens dat bij gelegenheid van de consultatie van de amvb de AP om advies zal worden gevraagd.

Tevens heeft er ambtelijke afstemming plaatsgevonden met BZK en de AIVD. Zonder formeel voor de dienst en het departement te kunnen spreken, geldt dat ambtelijk de berichten over de aangebrachte wijzigingen positief zijn.

4.2 Juridische aandachtspunten

De in het wetsvoorstel opgenomen bewaartermijnen worden bij gelegenheid van het nader rapport middels de nota van wijziging nader aangescherpt. De Raad

van State had geen opmerkingen op dit punt, maar niettemin is verfijning van deze bewaartermijnen wenselijk. Op de bewaartermijn was veel kritiek vanuit de Kamer, maar daarnaast is helderheid voor de werkprocessen van de NCTV belang waarbij ook recht wordt gedaan aan de privacy-gevoeligheid van de persoonsgegevens die het betreft. Dit vergt maatwerk per type gegeven.

In het oorspronkelijke voorstel was een termijn van vijf jaar opgenomen. Binnen deze termijn was een onderscheid aangebracht, waarbij de algemene bewaartermijn vijf jaar na de laatste verwerking was, maar de bewaartermijn voor persoonsgegevens afkomstig van publieke online bronnen vijf jaar na de eerste verwerking. In het laatste geval ving de termijn aan zodra er een eerste verwerkingshandeling is zoals het opslaan van persoonsgegevens. In het eerste geval ving de termijn aan kort gezegd vanaf het moment dat een dossier waarvoor het persoonsgegevens wordt gebruikt niet meer actief is.

Bewaartermijnen worden vaak gekoppeld aan bijvoorbeeld de duur van een vergunning van een persoon. Bij dit wetsvoorstel is er echter geen sprake van een vergunningduur of soortgelijke gebeurtenis waarbij aangeknoopt kan worden. Om die reden is er in de nota van wijziging voor gekozen om persoonsgegevens die afkomstig zijn van de meest privacygevoelige bronnen, namelijk social media, ook zo veel mogelijk als eerste te vernietigen, dan wel te pseudonimiseren. Dit betekent dat binnen een jaar nadat deze gegevens zijn opgeslagen de keuze moet worden gemaakt tussen vernietigen van de betreffende persoonsgegevens, het pseudonimiseren van de betreffende persoonsgegevens, of het behoud van de betreffende persoonsgegevens. Uiterlijk na vijf jaar dienen echter alle resterende persoonsgegevens alsnog vernietigd te zijn. Daarop zijn slechts twee uitzonderingen mogelijk:

1. De eerste uitzondering is voor berichtgeving die van groot en blijvend belang is voor een trend of fenomeen, maar waarbij de gevolgen voor de persoonlijke levenssfeer van betrokkene beperkt zijn. Feitelijk gaat het hier om berichtgeving die een groot effect heeft gehad, zoals het manifest van Anders Breivik, waarbij het effect op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene van het langer bewaren beperkt is. Dit mede door het openbare karakter ervan. De functionaris voor gegevensbescherming zal hierover adviseren. Daarnaast dient uiteraard uit de werkprocessen kenbaar te zijn om welke berichten het gaat en waarom.
2. De tweede uitzondering ziet op een langere bewaartermijn, maar dan niet voor analysedoeleinden, maar om lopende inzageverzoeken en rechtszaken te kunnen afhandelen. De persoonsgegevens worden echter dan wel al uit de systemen van de analisten gehaald. Overigens dient vermeld te worden dat krantenberichten, wetenschappelijke artikelen en dergelijke van deze verplichting worden uitgesloten, ook al kunnen ook kranten persoonsgegevens bevatten.

Tot slot geldt voor persoonsgegevens die niet afkomstig zijn van social media de algemene bewaartermijn van vijf jaar.

4.3 Ontwikkelingen hiervoor

De volgende nota’s zien op de totstandkoming van bijgaande nota van wijziging:

- 6 oktober 2022 met kenmerk 4246432 (Nota van wijziging naar aanleiding van de impactanalyse wetsvoorstel 'grondslagen')
- 24 februari 2023 met kenmerk 4510077 (concept nota van wijziging wetsvoorstel 'grondslagen' NCTV)

- 7 maart 2023 met kenmerk 4531108 (Nota van wijziging wetsvoorstel coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid, agendering MR)
- 23 juni 2023 met kenmerk 4728121 (Advies Raad van State nota van wijziging wvs coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid)

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
SBR

Datum
16 augustus 2023

Ons kenmerk
4849798

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

-